

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoCsp/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119208898
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3119208898.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO 35 792 752, zastúpeného JUDr. Pavlom Prospechom, advokátom, so sídlom Senec, Lichnerova 23 proti žalovanému Z. F., nar. XX.X.XXXX, bytom mesto J. o zaplatenie X.XXX,XX eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 24Csp/116/2019-46 zo dňa 03. novembra 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby žalobcu a vo výroku III. o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e.**

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.077,68 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,4% ročne zo sumy 1.077,68 eur od 08.09.2017 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia /výrok I./, vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol /výrok II./ a nakoniec rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 28% trov konania /výrok III./.

2. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia 1.684,80 eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04% denne a úrokom z omeškania 0,4 % ročne zo sumy 1.684,80 eur od 8.9.2017 do zaplatenia, tak že tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 1.250 eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 1.250 eur, len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 1.684,80 eur do zaplatenia. Okrem toho sa domáhal zaplatenia nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky 96,25 eur. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej mu poskytol úver vo výške 1.250 eur, ktorý ale žalovaný nesplácal dojednaným spôsobom a dostal sa do omeškania s úhradou splátok. Žalobca si uplatnil právo veriteľa t.j. okamžitú splatnosť úveru. Žalovaná suma predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené, pričom žalovaný uhradil len sumu 220,08 eur. Žalovaný taktiež pristúpil k poisteniu schopnosti splácať úver. Na základe pristúpenia sa žalovaný zároveň v zmluve zaviazal nahradiť žalobcovi sumu poistného, ktoré platil žalobca poisťovateľovi. Túto povinnosť žalovaný riadne a včas nesplnil a ku dňu zosplatenia úveru mal uhradiť žalobcovi náhradu poistného v sume 95,52 eur. Dňom zosplatenia úveru ktoré nastalo dňa 7.9.2017 poistenie zaniklo. Neuhradené záväzky na náhradu poistného ktoré je žalovaný povinný zaplatiť predstavujú sumu 47,76 eur.

3. Súd vykonal v spore dokazovanie, z ktorého zistil, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník dňa 16.12.2016 uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8500176913. Na základe uvedenej zmluvy bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1.250 eur, s tým, že úver bude splácať v 42 mesačných splátkach po 43,08 eur mesačne, z toho splátka istiny 29,76 eur a splátka úroku 13,32 eur. Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť bola vo výške 1.809,36 eur, ročná úroková sadzba úveru 22,22 % a priemerná RPMN za úver 19 %, RPMN 23,92 %. Celkové náklady spojené s úverom 559,36 eur pozostávajú zo sumy úrokov. Termíny splatnosti splátok istiny a úrokov boli k 1. dňu v kalendárnom mesiaci. Dátum splatnosti prvej splátky 1.2.2017, konečná splatnosť úveru 1.7.2020. Súčasne bod 5 obsahuje informácie o poistnom v tom smere, že toto je dobrovoľné. Veriteľ uzatvorenie takéhoto poistenia nikdy nepožaduje ako podmienku pre poskytnutie úveru. Pristúpením k poisteniu sa žalovaný zaviazal platiť náhradu poistného vo výške 11,94 eur. Počet platieb 42, splatnosť každej náhrady poistného k 1. dňu v mesiaci. Splatnosť 1. platby náhrady poistného 1.2.2017, splatnosť poslednej náhrady 1.7.2020. podľa bodu 10.1 v prípade omeškania dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru o viac ako tri mesiace môže veriteľ zosplatiť všetky záväzky dlžníka ktoré sa podľa tejto zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti. Z listiny označenej ako splátkový kalendár súd zistil, že výška úveru bola dohodnutá na 1.250 eur, počet splátok 42, výška pravidelnej splátky 43,08 eur, dátum splatnosti prvej splátky 1.2.2017, dátum splatnosti poslednej splátky 1.7.2020, splátka náhrady poistného 11,94 eur, výška celkovej platby (súčet pravidelnej splátky úveru a splátky náhrady poistného) 55,02 eur. Žalovaný prihláškou do poistenia zo dňa 16.12.2016 pristúpil k poisteniu poisťovateľa MetLife Europe d.a.c., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Pribinova 10, Bratislava. Ako poisťník vystupoval v danom vzťahu žalobca a ako poistený žalovaný. Žalovaný vyhlásil, že bol jasne a zrozumiteľne informovaný, že pristúpenie k tomuto poisteniu nie je podmienkou na uzatvorenie úverovej zmluvy. Ďalej vyhlasuje, že si je vedomý toho, že uvedené mesačné poistné bude platiť poisťovateľovi priamo poisťník. Podpisom sa preto zaväzuje, že poisťníkovi bude platiť náhradu tohto poistného v uvedenej výške spolu s mesačnou splátkou úveru. Z predloženého výpisu z účtu žalobcu vyplýva, že žalovanému boli na účet poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 1.250 eur dňa 20.12.2016, pričom žalovaný celkovo uhradil 220,08 eur. Oznámením o zosplatení zo dňa 14.8.2017 upozornil žalobca žalovaného na možnosť zosplatenia všetkých splátok úveru č. 8500176913, pretože žalovaný bol v omeškaní so splácaním splátok č. 5, 6, 7, pričom omeškanie na najstaršej splatnej splátke bolo 74 dní, a všetky záväzky zo zmluvy sa stanú splatnými, ak sa žalovaný dostane do omeškania s ktoroukoľvek splátkou o viac ako tri mesiace a uplynie 15 dní od doručenia tohto oznámenia. Z fotokópie doručenky vyplýva, že táto listina bola žalovanému zaslaná doporučenou poštou a prevzal ju dňa 22.8.2018. Súdu bola predložená výzva - pokus o zmier zo dňa 22.9.2017, ktorej adresátom mal byť žalovaný, ktorou ho žalobca prostredníctvom právneho zástupcu vyzval na úhradu sumy 1.696,14 eur do 7 dní od doručenia výzvy. Z údajov o priemerných úrokových mierach z úverov zverejnených Národnou bankou Slovenska súd zistil, že úroková sadzba za december 2016 pri spotrebiteľských úveroch od 1 - 5 rokov bola vo výške 7,37 %.

4. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere /ďalej len "zákon č. 129/2010 Z.z. alebo zákona o spotrebiteľských úveroch"/, § 39, § 41, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, ods. 5, 9, § 53a ods. 1, § 121 ods. 3, § 517 ods. 1 a 2, § 544 ods. 1 a 2, § 565, § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že na základe zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako typovú, spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a súčasne ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorého bol žalovanému poskytnutý klasický splátkový bezúčelový úver, ktorý mal žalovaný splácať v 42 mesačných splátkach. Žalovaný uhradil celkovo sumu 220,08 eur, ako to vyplýva z listín predložených žalobcom, pričom úver mu bol poskytnutý vo výške 1.250 eur. Z obsahu úverovej zmluvy vyplýva, že celkové náklady predstavujú 559,36 eur a sú tvorené "len" úrokom ako odplatom (nie poplatkami). Súd na základe predloženej zmluvy o úvere dospel k záveru, že veriteľ (žalobca) s odbornou starostlivosťou neposudzoval schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Z úverovej zmluvy vyplýva, že dlžník je uvedený len menom, priezviskom, rodným číslom, dátumom narodenia, kontaktnými údajmi a číslom účtu. Keďže z predložených listinných dôkazov žalobcom nepovažuje súd za preukázané splnenie povinnosti posudzovať schopnosť splácať úver žalovaným akýmkoľvek údajmi o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, považuje súd na základe tejto skutočnosti považuje úver za bezúčelový a bezpoplatkový (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.). Ďalej

súd uviedol, že zmluvné ustanovenie o riadnom úroku z úveru je podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi absolútne neplatné. Žalovaný sa v zmluve zaviazal úver splatiť v 42 mesačných splátkach s dojednanou úrokovou sadzbou 22,22 % ročne. Súd mal za to, že úrok dojednaný v sadzbe 22,22 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa štatistického prehľadu priemerných úrokových mier uverejnených Národnou bankou Slovenska na jej webovom sídle pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých v decembri 2016 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov bola priemerná úroková miera vo výške 7,37 % ročne. Úrok z úveru dojednaný v predmetnej zmluve viac ako trojnásobne prevyšuje priemernú mieru úrokov pri obdobných spotrebiteľských úveroch poskytnutých v danom čase a zavádza značnú nevyváženosť do zmluvného vzťahu, porušuje pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Aj z uvedeného dôvodu súd prijal záver o bezúročnosti (ako aj bezpoplatkovosti, keďže v zmluve žiadne poplatky neboli dohodnuté) poskytnutého úveru. Vzhľadom nato, že je úver bezúročný a bezpoplatkový, mal žalobca nárok iba na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutou istinou (1.250 eur) a celkovými úhradami vykonanými žalovaným (220,08 eur), a teda na zaplatenie sumy vo výške 1.029,92 eur. Súd súčasne priznal žalobcovi aj náhradu poistného v celkovej výške 47,76 eur ako rozdiel sumy ktorú mal žalovaný do mimoriadnej splatnosti uhradiť (95,52 eur osem mesiacov x 11,94 eur) a uhradenej sumy 47,76 eur (uhradené štyri mesiace x 11,94 eur). Súd nepovažoval za dôvodný nárok žalobcu na zmluvnú pokutu vo výške 0,04% denne, ktorý uplatnil podľa čl. 11.1 zmluvy o úvere. Toto zmluvné ustanovenie súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dojednanie o zmluvnej pokute sa nachádza vo formulárových podmienkach v zmluve, ktoré vopred pripravil žalobca ako dodávateľ. Súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že žalobca rovnaký text dojednania o zmluvnej pokute používa i v prípade zmlúv o úveroch uzatváraných s inými spotrebiteľmi. Žalobca ako dodávateľ, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka nepreukázal, že žalovaní ako spotrebiteľia mali možnosť ovplyvniť obsah tohto zmluvného ustanovenia. Súd preto uzavrel, že táto zmluvná podmienka nebola dojednaná individuálne. Zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvného vzťahu, na úkor žalovaného ako spotrebiteľa. Z textu zmluvného ustanovenia bodu 11.1. vyplýva, že zmluvnú pokutu si môže veriteľ uplatniť vo výške 0,04 % denne už v prípade samotného omeškania a súčasne v prípade omeškania o viac ako tri mesiace, čo sa javí ako duplicita, zvlášť za stavu, keď si mohol žalobca uplatňovať aj úrok z omeškania. Zo znenia textu tak vyplýva, že dlžník je túto sankciu povinný platiť dvakrát, raz keď je v omeškaní s mesačnou splátkou a druhý raz keď nastane omeškanie s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace. Ak je splnenie niektorej povinnosti zabezpečené v zmluve viacerými právnymi inštitútmi, je súd ex offo povinný v takej zmluve, ktorej obsah jedna strana nemá možnosť ovplyvniť, posúdiť primeranosť použitia viacnásobného zabezpečenia povinnosti. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je preto zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute absolútne neplatné. Súd dodáva, že zmluvná podmienka s totožným textom, významom ako je ustanovenie bodu 11.1. zmluvy o úvere už bola z uvedených dôvodov vyhlásená súdom za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12Csp/46/2016 zo dňa 10.05.2017, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/468/2017 zo dňa 10.04.2018. Pretože zmluvná podmienka, na základe ktorej si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu, už bola právoplatne vyhlásená ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, súd ju osobitným výrokom nevyhlasoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podľa ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je žalobca povinný nielen zdržať sa používania takejto zmluvnej podmienky v zmluvách uzatváraných so všetkými spotrebiteľmi, ale je povinný aj zdržať sa uplatňovať si právo titulom totožnej zmluvnej podmienky cestou súdu. Účelom tohto zákonného ustanovenia je, aby aj ostatní spotrebiteľia boli chránení pred takým konaním dodávateľa, v dôsledku ktorého by mohla vzniknúť nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalobe súd nevyhovet ani v časti nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 96,25 eur, ktoré majú predstavovať úhradu odmeny advokáta za vykonanie úkonu - spísanie pokusu o zmier pred podaním žaloby. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky predstavujú príslušenstvo pohľadávky v zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú spravidla trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky a to aj v predsúdnom štádiu. Tieto náklady sa musia týkať zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Súd v tejto súvislosti konštatuje, že úkon spočívajúci v doručení výzvy na zaplatenie dlhu pred podaním žaloby je nadbytočným úkonom, a potom ani náklady zaň uplatnené, nie sú vynaložené účelne. Výzva bola realizovaná v čase, kedy už bol záväzok zo zmluvy o úvere predčasne zosplatnený, túto výzvu nebolo potrebné realizovať, nie je to podmienka podania žaloby, z hľadiska práva žalobcu na plnenie nemá táto výzva žiaden vplyv a ide len o nadbytočný úkon. Účelom výziev by nemalo byť získavanie

majetkového prospechu vo forme akejsi "finančnej sankcie" voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi. Náklady spojené s upomínaním nepredstavujú účelne vynaložené náklady súvisiace s vymáhaním už splatnej pohľadávky. Navyiac žalobca nepreukázal ani to, že by vôbec predmetný pokus o zmier bol býval žalovanému aj doručovaný. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky (titulom odmeny advokáta za pokus o zmier) súd z týchto dôvodov zamietol ako nedôvodné. Pokiaľ sa týka žaloba v časti uplatnených úrokov z omeškania, tieto boli uplatnené (s prihliadnutím na to, že nárok na zmluvnú pokutu žalobcovi nevznikol) vo výške 0,4 % ročne zo sumy 1.684,80 eur od 8.9.2017 do zaplataenia. Súd tento uplatnený nárok na zaplataenie úrokov z omeškania posúdil v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb.. Keďže žalovaný sa dostal do omeškania s plnením svojho peňažného dlhu, hoci zosplatenú dlžnú čiastku plnil, ale plnil ju opakovanými čiastkovými plátbami, vzniklo žalobcovi právo aj na úroky z omeškania. Podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení pritom výška žiadaných úrokov z omeškania nepresiahla najvyššiu prípustnú hranicu úrokov z omeškania vyplývajúcu z nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. (boli uplatnené v nižšej výške) a preto súd priznal úroky z omeškania v žalovanej výške. Súd priznal úroky z omeškania v žiadanej výške, keďže nemohol prisúdiť viac než to, čoho sa žalobca domáhal a tento výslovne žiadal len úrok z omeškania 0,4 % ročne. Súd pritom priznal úroky z omeškania len z dlžnej úverovej istiny (bez úrokov a poplatkov) vrátane náhrady poistného.

5. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/. V spore sa žalobca domáhal zaplataenia sumy 1.684,80 eur, pričom súd žalobcovi priznal sumu vo výške 1.077,68 eur. Z uvedeného je zrejmé, že úspešnejším v konaní bol žalobca, ktorého úspech predstavoval 64 % (36 % úspech žalovaného). Preto súd rozhodol tak že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 28 % (úspešnosť) trov konania.

6. Proti tomuto rozsudku do výroku II. o zamietnutí zvyšku svojej žaloby a výroku III. o náhrade trov konania podal včas odvolanie žalobca. K záverom súdu prvej inštancie o neskúmaní schopnosti žalovaného splácať úver uviedol, že zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť žalobcovi automaticky predložiť doklady preukazujúce postup podľa § 7 ods. 1,3 a nasl. zákona č. 129/2010 Z.z.. Pokiaľ mal súd akúkoľvek pochybnosť, potom v súlade s princípom objektívnosti a nestrannosti súdneho rozhodovania mohol žalobcu vyzvať na predloženie relevantných podkladov o tom, či spomenutá povinnosť bola alebo nebola splnená. K odvolaniu predkladá všetky podklady na základe ktorých žalobca vyhodnocoval schopnosť žalovaného splácať úver. Práve zo sumy voľných zdrojov vyplýva, že prevyšovali sumu splátky úveru o ktorú klient žiadal a teda postačovali na jej úhradu. Ak žalovaný v konaní uviedol, že jeho schopnosť splácať úver skúmaná nebola, potom neuvádza pravdivé tvrdenia. Rovnako tak zo žiadnej právnej normy, ktorá sa týka spotrebiteľských úverových zmlúv a ktorá by bola platná a účinná v čase uzavretia zmluvy nevyplýva, že sa má výška úrokovej sadzby riadiť priemernou úrokovou sadzbou bánk. Podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere stanovoval: „Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.“ Najvyššia prípustná výška odplaty bola v čase uzatvorenia zmluvy regulovaná Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a ktorý v § 1 ods. 1 stanovuje: „Ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.“ V treťom štvrtroku 2018 boli úrokové miery úverov - nové obchody pre spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov 17,31 % a teda dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov pri obdobnom úvere (od 1 do 5 rokov) v čase uzavretia zmluvy predstavoval 34,62 %. V zmluve je uvedená úroková sadzba 22,22 %. Keďže ani výška úrokovej sadzby podľa zmluvy, ani RPMN (ktorá zahŕňa všetky náklady spotrebiteľa spojené s úverom, teda úrok, poplatky aj rôzne iné náklady) nepresahuje uvedený dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, teda je v súlade s právnou úpravou, nemôže byť úrok v zmluve ani v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca namietol aj rozhodnutie súdu v časti zamietajúcej uplatnený nárok na zmluvnú pokutu. Skutočnosť, že ustanovenie o zmluvnej pokute nie je individuálne dohodnuté nespôsobuje jeho neplatnosť. Jasne a nesporne to vyplýva z § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Podľa uvedeného ustanovenia: a) Individuálne dohodnutá podmienka nikdy nie je neprijateľná podmienka, b) Individuálne nedohodnutá

podmienka je neprijateľná len vtedy, ak spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa nesmú byť vyššie ako ustanoví vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom pre uvedené zákonné ustanovenie bolo nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z., na ktoré sa o. i. v návrhu na začatie konania aj poukázalo. Podľa ustanovenia §3a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úver. Podľa ustanovenia § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Podľa ustanovenia § 3a ods. 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Uvedené ustanovenie a obmedzenia zmluvnej pokuty boli dodržané. Súd prvej inštancie rozhodnutie o zamietnutí nároku na zmluvnú pokutu odôvodnil skutočnosťami, ktoré sú všeobecné, neurčité a nepreskúmateľné a súčasne ktoré sú v rozpore § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka (ktoré samo o sebe je normou na ochranu spotrebiteľa, čiže postup podľa tohto ustanovenia nie je ani v rozpore s ochranou spotrebiteľa a ani porušením zákona, čo sú základné pojmové znaky akejkoľvek neprijateľnej podmienky). Žalobca nakoniec uviedol, že podáva odvolanie aj proti výroku o náhrade trov konania z dôvodu, že ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že jeho žalobe vyhovie v celom rozsahu pôvodného petitu a žalovaného zaviazne na povinnosť náhrady trov konania žalobcu v rozsahu 100 %.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalovaného, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby žalobcu a vo výroku III. o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

9. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal pri rozhodovaní do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie, s výnimkou záveru o dojednaní si údajá o RPMN spotrebiteľského úveru stranami zmluvy /čo ale nemá pre výsledok odvolacieho konania žiadny význam/ a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie a v celom rozsahu na ne poukazuje v súvislosti s § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

10. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom závere, že spotrebiteľský úver, ktorý žalobca poskytol žalovanému je bezúročný a bezpoplatkový, a to z dvoch dôvodov. Žalobca jednak nijako neskúmal schopnosti žalovaného splácať úver, čo súd hodnotil ako hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré je podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Druhým dôvodom bezúročnosti poskytnutého úveru je podľa súdu dojednanie úrokov z úveru 22,22 % ročne, čo je v rozpore s dobrými mravmi, keď takto dojednaná úroková sadzba viac ako trojnásobne prevyšuje priemernú mieru úrokov pri obdobných spotrebiteľských úveroch poskytovaných v danom čase. Ďalšiu časť uplatneného nároku žalobcu /zaplatenie zmluvnej pokuty/ súd žalobcovi nepriznal s odôvodnením, že dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 0,04 % denne nebolo individuálne dojednané a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvného vzťahu v neprospech žalovaného

ako spotrebiteľa, a teda sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve a preto neplatné dojednanie.

11. Odvolací súd sa po preskúmaní veci s uvedenými závermi súdu prvej inštancie plne zhoduje. Žalobca vo svojom odvolaní namieťa, že nemal povinnosť automaticky pri podaní žaloby predkladať doklady preukazujúce splnenie si jeho povinnosti skúmať schopnosti dlžníka splácať úver. Súd ho mal vyzvať na predloženie relevantných dokladov, ktoré on teraz pripája k odvolaniu. Odvolací súd s uvedeným názorom žalobcu nesúhlasí. Z obsahu zvukového záznamu o pojednávaní súdu prvej inštancie zo dňa 3.11.2020 /ktorého sa žalobca ani jeho právny zástupca nezúčastnil, neprítomnosť ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním vo svojej neprítomnosti/ vyplynulo, že súd prvej inštancie pri prejednaní veci uviedol v súlade s § 181 ods. 2 CSP svoje predbežné právne posúdenie veci, konkrétne uviedol, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa mu javí ako bezúročný a bezpoplatkový z dôvodu neplatnosti dojednania úroku z úveru pre rozpor s dobrými mravmi a pre nespĺnenie povinnosti veriteľa skúmať schopnosti dlžníka splácať úver. Súd prvej inštancie teda stranám sporu poskytol riadne predbežné právne posúdenie veci, z ktorého mohla byť žalobcovi zrejme potreba doplnenia jeho rozhodujúcich skutkových tvrdení a doplnenia jeho návrhov na vykonanie dokazovania tak, aby vyvrátil predbežný právny názor súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru z dôvodu nespĺnenia si povinnosti veriteľa skúmať schopnosti dlžníka splácať úver. Bolo pritom celkom na vôli žalobcu, či sa on alebo jeho právny zástupca na uvedenom pojednávaní zúčastní alebo nie, a v prípade rozhodnutia o nezúčastnení sa pojednávania vzal žalobca na seba dobrovoľne riziko, že sa nedozvie o predbežnom právnom posúdení veci, ktoré súd poskytuje na pojednávaní a z ktorého mohol poznať predbežné závery súdu o dôvodnosti svojej žaloby a adekvátnym spôsobom na ne reagovať. Konajúcemu súdu procesný predpis ani iná všeobecne záväzná právna norma neukladá žalobcu osobitne, mimo predbežného právneho posúdenia veci na pojednávaní, informovať o tom, či sa súdu žaloba javí dôvodná alebo nie, a z akých dôvodov, prípadne ho vyzývať na doplnenie jeho návrhov na vykonanie dokazovania. Ak potom žalobca na predbežné právne posúdenie veci súdom prvej inštancie nijako nereagoval, bolo celkom správne, že súd prvej inštancie vychádzal podľa výsledkov vykonaného dokazovania zo záveru, že v spore nebolo nijako preukázané splnenie si povinnosti žalobcu ako veriteľa skúmať schopnosti žalovaného ako dlžníka splácať úver, čo viedlo súd prvej inštancie následne k správne záveru o naplnení dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

12. Na základe uvedeného má potom odvolací súd za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí časti žaloby žalobcu založené na závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru z dôvodu, že žalobca ako veriteľ nijako neskúmal schopnosti žalovaného ako dlžníka splácať úver, čím hrubo porušil povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo je podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru, nemôže byť hodnotené ako rozhodnutie pre žalobcu prekvapivé, nemajúce oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, alebo právne nedôvodné.

13. Pokiaľ žalobca v odvolaní tvrdí, že schopnosti žalovaného ako dlžníka splácať úver pri poskytnutí úveru skúmal a predkladá o tom listinné dôkazy, jedná sa o skutkové tvrdenia a návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré žalobca neuviedol do vyhlásenia uznesenia súdu prvej inštancie o skončení dokazovania na pojednávaní dňa 3.11.2020, ale až v odvolacom konaní, a teda ide o tzv. novoty v odvolacom konaní, uplatnené až až po okamihu zákonnej koncentracii konania, na ktoré by mohol odvolací súd prihliadať len za splnenia podmienok § 366 CSP /a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie/. Odvolací súd však v tomto spore nezistil naplnenie žiadneho už uvedených dôvodov § 366 CSP pre použitie novôt zo strany žalobcu v odvolacom konaní. Novoty uplatnené žalobcom sa netýkajú procesných podmienok /medzi ktoré patria napríklad právomoc súdu, príslušnosť súdu, neexistencia prekážky začatého konania (litispendencie), neexistencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci (rei iudicatae), spôsobilosť strany samostatne konať pred súdom (procesná spôsobilosť) a podobne/, netýkajú sa vylúčenia sudcu, či nesprávneho obsadenia súdu a nejde ani o situáciu, kedy ich žalobca bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie /toto ani sám žalobca netvrdí/. Novotami žalobcu nemá byť ani preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uvedené súvisí s uplatnením odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, teda že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať

za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takouto inou vadou je akékoľvek procesné pochybenie súdu prvej inštancie, ktoré nie je subsumovateľné pod iné odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 CSP, za predpokladu, že mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie veci. Príkladom takejto inej vady môže byť nesprávne realizované poučenie zo strany súdu, pochybenia pri vykonávaní dokazovania, porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami a podobne. Žalobca vo svojom odvolaní konkrétnu vadu konania pred súdom prvej inštancie, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci netvrdí, a teda ani neodôvodňuje použitie novoty v odvolacom konaní z tohto dôvodu a odvolací súd sám takúto vadu pri preskúmaní veci nezistil. Pokiaľ by takouto vadou konania pred súdom prvej inštancie malo byť to, že súd prvej inštancie nevyzval žalobcu na predloženie dôkazov o skúmaní splnenia si jeho povinnosti skúmať schopnosti dlžníka splácať úver, tak s týmto sa odvolací súd vyporiadal vyššie, so záverom, že toto vadou konania pred súdom prvej inštancie rozhodne nie je.

14. Keďže v spore nebola splnená žiadna zo zákonných podmienok, za splnenia ktorej by odvolací súd mohol prihliadnuť na novoty uplatnené žalobcom v jeho odvolaní, považuje odvolací súd skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie za úplný a správny a za rovnako správne považuje aj jeho právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie. Z toho hľadiska, keďže obstál záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, odvolací súd už na námietky žalobcu ďalej neskúmal závery súdu prvej inštancie o neplatnosti dojednaní úrokov z úveru pre rozpor s dobrými mravmi.

15. Odvolací súd ďalej posúdil námietky žalobcu o nesprávnosti záveru súdu prvej inštancie, že dojednanie zmluvnej pokuty 0,04 % denne v zmluve o spotrebiteľskom úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a preto neplatným dojednaním. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie tento svoj záver v odôvodnení napadnutého rozsudku riadne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil a z pohľadu náležitostí odôvodnenia rozhodnutia, ktoré vyžaduje § 220 ods. 2 CSP mu niet čo vytknúť. Ak žalobca ďalej namieta uvedený záver ako rozporný s § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka, ani tu mu odvolací súd nemôže dať za pravdu. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Zb., ktoré v § 3a ods. 1 stanovilo, že ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. V zmysle ods. 2 § 3a tohto právneho predpisu sa potom za sankcie podľa odseku 1 považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. V predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere si strany dojednali zmluvnú pokutu za omeškanie dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo jej časti vo výške 0,04 % denne za každý deň omeškania, čo je 14,6 % ročne. Úrok z omeškania v občianskoprávných záväzkových vzťahoch bol v čase uzatvorenia zmluvy /16.12.2016/ určený podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Zb. vo výške 5% ročne. Výška sankcií za omeškanie dlžníka so splácaním úveru tak nesmela okrem iného presiahnuť 15 % ročne /trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády/. Keďže si strany za omeškanie dlžníka v zmluve o spotrebiteľskom úvere dojednali zmluvnú pokutu vo výške 14,6 % a k tejto je potrebné dopočítať aj 5 % ročný úrok z omeškania ako zákonnú sankciu pre dlžníka za omeškanie so splácaním úveru, je zrejmé, že výška sankcií z omeškania dlžníka so splácaním úveru 19,6 % ročne /14,6 % + 5 %/ presahuje najvyššiu prípustnú mieru sankcií určenú podľa zákona 15 % ročne.

16. Súd prvej inštancie tak správne vo zvyšku žaloby žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Keďže meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo správne, je správne aj jeho určenie pomeru úspechu strán v spore a z neho vyplývajúce rozhodnutie o náhrade trov konania /výrok III. napadnutého rozsudku/. Z týchto dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby žalobcu a vo výroku III. o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

17. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný a patril by mu tak proti žalobcovi nárok na

náhradu trov odvolacieho konania. Keďže mu však žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).